

ПОРІВНЯЛЬНЕ ВИВЧЕННЯ ЖОВЧОГІННОЇ ДІЇ ГУСТИХ ЕКСТРАКТІВ ЛОПУХА ВЕЛИКОГО

Литвиненко Д. О.

Науковий керівник: Щокіна К. Г.

Національний фармацевтичний університет, Харків, Україна

асуа@ukr.net

Вступ. За даними ВООЗ, за останні 20 років у всьому світі спостерігається чітка тенденція до зростання кількості захворювань печінки. Сьогодні у світі кількість хворих із різною гепатобіліарною патологією перевищує 2 млрд осіб. Тільки в країнах СНД щорічно реєструється до 1 млн осіб, які страждають на захворювання печінки. В Україні за останні 10 років поширеність хронічних гепатитів та цирозів печінки збільшилася в 2,5 рази.

Загалом в терапії захворювань печінки та жовчовивідних шляхів застосовують різні фармакологічні групи препаратів, однак основою терапії є гепатопротектори - препарати, що чинять вибірковий нормалізуючий вплив на печінку. Їх дія спрямована на відновлення гомеостазу в печінці, підвищення резистентності органу до дії патогенних факторів, нормалізацію функцій та стимуляцію репаративно-регенеративних процесів у печінці. Слід зазначити, що сучасні гепатопротектори поряд з їх позитивними властивостями мають певні суттєві недоліки. Все вищезазначене дозволяє зробити висновок про необхідність пошуку та вивчення нових ефективних та безпечних вітчизняних гепатозахисних препаратів.

Мета дослідження. Метою роботи стало експериментальне вивчення жовчогінних властивостей густих екстрактів коренів та листя лопуха великого в умовах модельного гепатиту у щурів.

Матеріали та методи. Жовчогінні властивості густих екстрактів коренів та листя лопуха великого вивчали на моделі жирової дистрофії печінки – хронічного тетрахлорметанового гепатиту у щурів. Як препарат порівняння було обрало еталонний гепатопротектор і антиоксидант рослинного походження силімарин під торговою маркою «Карсил».

Експериментальне пошкодження печінки викликали підшкірним введенням 50% олійного розчину тетрахлорметану в дозі 0,2 мл/100 г 2 рази на тиждень протягом 60 діб. Екстракти коренів та листя лопуха в умовно-ефективній дозі 25 мг/кг та референс-препарат Карсил у дозі 25 мг/кг вводили внутрішньошлунково у лікувально-профілактичному режимі один раз на день кожну добу протягом 60 діб. Наприкінці експерименту збирали жовч для біохімічного дослідження.

Жовчоутворювальну функцію печінки оцінювали за швидкістю секреції жовчі, кількістю жовчних кислот та холестеролу (ХС) в жовчі. Швидкість виділення жовчі визначали за методом Н.П. Скакуна та А.М. Олійник, кількість жовчних кислот – за реакцією Петтенкофера в модифікації Я.І. Карбача, вміст ХС в жовчі – за методом В.П. Мірошниченко та співавторів.

Результати дослідження. Тривале введення тетрахлорметану спричинило серйозні порушення жовчоутворювальної функції печінки. При цьому показники швидкості секреції жовчі й вміст жовчних кислот достовірно зменшилися відповідно в 2 рази та 2,1 разу. Спостерігалось також порушення обміну ХС – його рівень в жовчі знизився порівняно з інтактними тваринами в 5,4 разу.

При введенні досліджуваних засобів відзначали позитивну тенденцію з боку функції жовчоутворення, а саме, відновлення процесів холато- і холестерологенезу, швидкості секреції жовчі. Встановлено, що при застосуванні екстракту листя лопуха швидкість секреції жовчі збільшилась в 1,9 разу. При застосуванні екстракту коренів лопуха швидкість жовчоутворення зросла в 2,4 разу, під впливом Карсилу – в 2 рази порівняно з групою контрольної патології.

Препарати також сприяли відновленню вмісту жовчних кислот у жовчі. Так, на тлі введення екстракту листя лопуха вміст жовчних кислот достовірно збільшився в 2,2 разу, під впливом екстракту коренів лопуха – в 2,5 разу, під дією Карсилу – в 2,1 разу порівняно з відповідним показників в групі контрольної патології. За нормалізувальним впливом на рівень жовчних кислот у жовчі екстракт коренів лопуха достовірно перевищував активність екстракту листя лопуха та референс-препарату.

В усіх групах лікованих тварин, спостерігалась нормалізація вмісту ХС в жовчі майже до рівня інтактних тварин (зменшення в середньому в 4-8 разів), дія Карсилу та екстракту коренів лопуха достовірно переважала дію екстракту листя лопуха.

Позитивний вплив препаратів лопуха на процеси жовчоутворення імовірно зумовлений вмістом у складі даної лікарської рослинної сировини флавоноїдів та полісахаридів. Карсил, подібно іншим біофлаваноїдам, сприяє стабілізації мембранних структур гепатоцитів та лімітує в них швидкість протікання процесів ВРО.

Висновки. Таким чином, згідно з отриманими результатами дослідження, обидва густі екстракти лопуха великого володіють виразною жовчогінною активністю. При цьому екстракт листя лопуха за жовчогінною дією не поступається препарату порівняння, а екстракт коренів лопуха достовірно переважає референс-препарат та екстракт листя лопуха великого.

ПОБІЧНІ ЕФЕКТИ β - АДРЕНОБЛОКАТОРІВ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ МОНІТОРИНГУ ПОБІЧНИХ РЕАКЦІЙ У ХАРКІВСЬКІЙ ОБЛАСТІ

Лучанінова С. О.

Науковий керівник: Деримедвідь Л. В.

Національний фармацевтичний університет, Харків, Україна

derimedved67@gmail.com

Вступ. Блокатори β - адренорецепторів є препаратами першої лінії для лікування багатьох захворювань серцево-судинної системи, насамперед, ішемічної хвороби серця, гіпертонічної хвороби, тахіаритмії та ін. Окрім гіпотензивної, антиаритмічної, антиангінальної дії, зниження рівня реніну існує ще ціла низка плейотропних ефектів β - адреноблокаторів. Зазвичай β - адреноблокатори добре переносяться хворими і можуть використовуватись роками. Проте, як і іншим препаратам, вони можуть спричиняти побічні реакції (ПР).

Мета дослідження. Проаналізувати побічні ефекти β - адреноблокаторів за результатами моніторингу побічних реакцій у Харківській області за період 2016–2020 рр.

Матеріали та методи. Нами проаналізовано 11511 карт-повідомлень про випадки ПР лікарських засобів, які було зареєстровано у м. Харків та Харківській області за період 2016 – 2020 рр.